

ความจริงที่ควรรู้

1. เริ่มจาก “สิ่งที่มี”
2. “เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT-Information and Communication Technology) และอินเทอร์เน็ต” เป็นสื่อสัญญาณหลักนำพาความรู้ เป็นช่องทางไหลหลาก และกระจายสารสนเทศไปสู่ที่ต่างๆ ทุกหนทุกแห่ง ทั้งถึง รวดเร็ว ทันที และเป็นช่องทางเดียวที่สร้างความเสมอภาคทางการเรียนรู้ระหว่างชนบทกับเมืองอย่างเท่าเทียม
3. “จินตนาการ ความคิด และความฝัน” เป็นจุดประกายเริ่มต้นนำไปสู่การเรียนรู้ และจะเกิดเป็นความรู้ความเข้าใจในที่สุด ไอน์สไตน์เคยกล่าวไว้ว่า “Imagination is more important than knowledge.”
4. “การเล่น คือ การเรียน” (เฉพาะระดับการศึกษาปฐมวัยเด็กเล็กและการศึกษาขั้นพื้นฐาน) การปฏิบัติทดลองการเรียนที่ไม่ประสบผลสำเร็จ จะทำให้เกิดการเรียนรู้ และจะนำไปสู่วิธีการใหม่ๆ และวิธีการแห่งความสำเร็จในที่สุด ดังที่ Thomas Alva Edison ได้กล่าวไว้ว่า “I have not failed. I've just found 10,000 ways that won't work.”

สื่อบทเรียนต้องเร้าใจ สนุก ไม่ซ้ำซาก(dynamic) ได้ตอบ(interactive) กับผู้เรียน และทำให้ผู้เรียนเกิดความตระหนัก รู้คุณค่า เรียนด้วยการปฏิบัติทดลอง (Learning By Doing หรือ Active Learning-การเรียนตรง) การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถาวร สื่อบทเรียนไม่จำเพาะใช้สำหรับชั้นเรียนใดชั้นเรียนหนึ่งเท่านั้น ผู้เรียนทุกคนยังสามารถเข้าถึงสื่อบทเรียนเหล่านี้ได้ทันที ตลอดเวลา ที่ไหน เมื่อไร ก็ได้อีกด้วย

ความจริงที่ครูควรรู้

5. ผู้เรียนแต่ละคนมี “ความแตกต่างกัน” (Individual Differences) เรียนได้ และเรียนได้ทันกันทุกคน แต่อาจใช้เวลาในการเรียนไม่เท่ากัน เป็นผลมาจากสิ่งดังต่อไปนี้

- 1) ความเป็นตัวตนหรือกรรม
- 2) การดูแลขณะเป็นทารกอยู่ในครรภ์
- 3) การอบรมเลี้ยงดู พัฒนาการด้านสุขภาพร่างกาย สมออง อารมณ์ สังคม
- 4) การอบรมปมนิสัย จิตใจ คุณธรรมจริยธรรม
- 5) การปมเพาะ การปลูกฝัง ประสบการณ์ และการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม
- 6) การศึกษาการเรียนรู้
- 7) สภาพของครอบครัว ชุมชน สังคม

6. “ความเป็นอัจฉริยะ” มีอยู่ในทุกตัวคน ทุกคนจึงมี และ/หรือเป็นอัจฉริยะได้ บางคนอาจมีหลายด้าน (พหุปัญญา - Multiple Intelligences - ดร.โฮเวิร์ด การ์ดเนอร์)

- 1) ปัญญาด้านภาษา (Linguistic Intelligence)
- 2) ปัญญาด้านตรรกศาสตร์และคณิตศาสตร์ (Logical-Mathematical Intelligence)
- 3) ปัญญาด้านมิติสัมพันธ์ (Visual-Spatial Intelligence)
- 4) ปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว (Bodily Kinesthetic Intelligence)
- 5) ปัญญาด้านดนตรี (Musical Intelligence)
- 6) ปัญญาด้านมนุษยสัมพันธ์ (Interpersonal Intelligence)
- 7) ปัญญาด้านการเข้าใจตนเอง (Intrapersonal Intelligence)
- 8) ปัญญาด้านธรรมชาติวิทยา (Naturalist Intelligence)

ความจริงที่ควรรู้

7. “หัว” เป็นอวัยวะสำคัญในการเรียนรู้ ครูจึงต้องรู้และเข้าใจ เรื่อง “หัว” ๗ กระบวนการทำงานของหัว การรู้จักใช้ “หัว” การพัฒนาหัวสมอง การเพิ่มพูนความรู้และสติปัญญาตามศักยภาพของแต่ละคนให้เต็มที่ ให้สามารถคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง

- หัวเป็นที่เก็บความจำ “ความจำ” เป็นทรัพยากรหลัก หัวสมองใช้ความจำเป็นวัตถุดิบพื้นฐานของการคิดและการเรียนรู้

- การพัฒนา “หัว” ด้วย “กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ” จะทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ สติปัญญา และจะเป็น “ความจำ” เพิ่มทวียิ่งขึ้น วนเวียนซ้ำแล้วซ้ำอีก

- ความเข้าใจเรื่อง “หัว”

สมองซีกซ้าย	สมองซีกขวา
- การพูด	- ความคิดสร้างสรรค์
- การเขียน	- จินตนาการ
- การควบคุมด้านภาษา ท่าทาง สัญลักษณ์	- ศิลปะ
- การวิเคราะห์	- การสังเคราะห์
- การเห็นรายละเอียด	- จังหวะ
- ระบบ ลำดับ	- การรับรู้
- ความเป็นเหตุผล	- ความงาม ความจำ
- ตรรกะ	- จิตใต้สำนึก
- การแสดงออก	- การเห็นภาพรวม
	- การกระทำหลายสิ่งพร้อมกัน

- ใน 1 วินาที สมองสามารถประมวลผลได้ถึง 4 ล้านคำสั่ง

ความจริงที่ครูควรรู้

8. “การสอน คือ ตัวแปรต้น การสอบ คือ ตัวแปรตาม” สอนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ความเข้าใจพื้นฐานเชิงลึก (Mastery Learning) ไม่ใช่การสอนเพื่อการสอบ และมีให้นำข้อสอบมาสอนด้วย

9. “คำถาม” เป็นเครื่องมือส่งเสริมการคิด การคิดแบบตรรกศาสตร์ช่วยให้ก้าวได้ เพียงแค่จากจุดหนึ่งไปสู่อีกจุดหนึ่งเท่านั้น แต่การคิดแบบจินตนาการและคิดอย่างมีวิจรรณญาณสามารถก้าวไปที่ใดก็ได้และไปได้ทุกหนทุกแห่ง ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ทำให้เกิดสติปัญญา ทำให้ปัญญาแตกฉานได้

ไอน์สไตน์เคยกล่าวไว้ว่า "The words of language, as they are written or spoken, do not seem to play any role in my mechanism of thought." และนอกจากนี้ยังมีนักการศึกษากล่าวไว้ในวารสารการสอนของอเมริกาฉบับของเบอร์นาร์ด เมื่อปี ค.ศ.1860 ว่า “To question well is to teach well.”

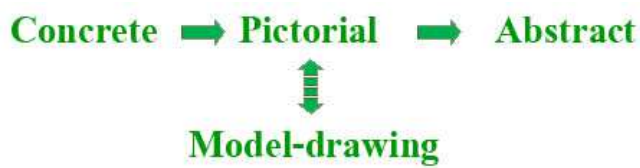
“คำถาม” (จำใจใช้วิสังประ) เป็นเครื่องมือหลักในการเรียนการสอน ถามเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหาด้วยความมีวิจรรณญาณ คำถามระดับความจำใช้เพียงเพื่อตรวจสอบเบื้องต้น ครูจึงควรลดการพูดของตนลงให้เหลือเพียงตั้งคำถามเพิ่มโอกาสให้นักเรียนพูดมากขึ้นเพราะการพูดของเด็กเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้

10. ครูต้องเชี่ยวชาญในศาสตร์และระเบียบวิธีสอนอย่างมืออาชีพ และมีเครื่องมืออันจำเป็นและสร้างสรรค์ในหน้าที่ที่ตนรับผิดชอบ ไม่จำเพาะระดับชั้นเรียนที่ตนสอนอยู่เพียงเท่านั้น ครูทุกคนมีหน้าที่จัดการเรียนรู้และแก้ไขเมื่อมีปัญหา ไม่ใช่ตัวปัญหาหรือเป็นผู้สร้างปัญหาเสียเอง และต้องพัฒนาตนให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงเสมอๆ

ความจริงที่ครูควรรู้

11. “กิจกรรมการเรียนรู้การสอน คือ หัวใจของกระบวนการจัดการการเรียนรู้” เป็นแหล่งบ่มเพาะ ปลูกฝังความรู้ความเข้าใจพื้นฐานเชิงลึก คุณธรรมจริยธรรม รูปแบบของกิจกรรมต้องมีความหลากหลาย ทั้งแนวนอนและแนวตั้ง

แบบรูปการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน

(สำหรับระดับการศึกษาปฐมวัยเด็กเล็กและการศึกษาขั้นพื้นฐาน)

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนเริ่มจากรูปธรรมไปหานามธรรม(ดังภาพ) ง่ายไปหายาก และจากขั้นพื้นฐานไปสู่ขั้นสูงที่สลับซับซ้อน ผู้เรียนคือผู้ใช้สื่อบทเรียนและต้องเป็นผู้ปฏิบัติการเรียนด้วยตนเอง

12. การประเมินการเรียนรู้ ควรวัดด้วยเครื่องมือที่หลากหลาย ครอบคลุมปัญญาในแต่ละด้านอย่างครบถ้วน ทั้งด้านแนวนอนและแนวตั้ง

13. ครูต้องสำรวจศักยภาพ มั่นตรวจสอบพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก และจัดการการเรียนรู้ได้ครบถ้วนบริบูรณ์ตามหลักสูตร สอดคล้องกับความเจริญและความต้องการของโลกที่ควรเป็น ตลอดจนส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ปัญญาด้านที่ถนัดเป็นพิเศษด้วย

ความจริงที่ครูควรรู้

14. แนวปฏิบัติการเรียนรู้ทั้งหมดต้องอยู่บนพื้นฐานของ "ความเป็นไทย" มีเอกลักษณ์ประจำชาติไทย มีขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่ออย่างไทยๆ มีวิถีชีวิตที่สงบสุข สันติ มีน้ำใจไมตรี โอบอ้อมอารี เอื้ออาทร เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เป็นผู้มีใจบุญสุนทาน เป็นประเทศไทยแบบ "สยามเมืองยิ้ม"